

МАТЕРІАЛИ
II НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«РОЗВИТОК ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВІСТИКИ
НА СУЧАСНОМУ ІСТОРИЧНОМУ ЕТАПІ»**

(11-12 грудня 2020 р.)

Одеса
2020

УДК 80"312"(063)
Р 64

Розвиток філології та лінгвістики на сучасному історичному етапі. Матеріали II науково-практичної конференції (м. Одеса, 11-12 грудня 2020 р.). – Херсон: Видавництво «Молодий вчений», 2020. – 100 с.
ISBN 978-966-992-322-6

У збірнику представлені матеріали II науково-практичної конференції «Розвиток філології та лінгвістики на сучасному історичному етапі». Розглядаються загальні питання української мови і літератури, літератури зарубіжних країн, романських, германських та інших мов, загального, порівняльно-історичного, типологічного мовознавства та інші.

Збірник призначено для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, які цікавляться філологічними науками, а також для широкого кола читачів.

УДК 80"312"(063)

ЗМІСТ

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Гринер І.-М.С., Ділай М.П.

СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЕМОТИВНОЇ ЛЕКСИКИ
В РЕЛІГІЙНОМУ ДИСКУРСІ: НА МАТЕРІАЛІ КОРПУСІВ
ПРОПОВІДЕЙ ГЛАВ АНГЛІКАНСЬКОЇ
ТА УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКОВ.....6

Жиденко Т.Ф.

ЧИТАННЯ ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ
ЯК ЗАСІБ ДЛЯ ВІДПОЧИНКУ 10

ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Леонов О.О.

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ АНГЛІЙСЬКОГО
ШПИГУНСЬКОГО РОМАНУ..... 13

Орлов С.Є.

ФОРМУВАННЯ ОБРАЗУ ШПИГУНА В ЛІТЕРАТУРІ..... 16

РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Варшицька Я.Ю.

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ
В НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОМУ СТИЛІ.....21

Жулій К.І., Лазебна О.А.

ДО ПИТАННЯ ПРО ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕВФЕМІЗМІВ
У ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ
СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ 25

Парчевська Д.Д.

КІНЕСИЧНІ ЗАСОБИ СТВОРЕННЯ
ОБРАЗУ ПЕРСОНАЖА В РОМАНІ
Ф. САГАН «BONJOUR TRISTESSE».....28

Райська Л.В.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
МЕДИЧНОЇ ЛЕКСИКИ У РІЗНИХ
ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТИЛЯХ МОВИ 32

Скабицька А.В.

ЗАСОБИ ПОПОВНЕННЯ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ
СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ 36

ЗАГАЛЬНЕ, ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ, ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО

Гриценко А.А.

ЛІНГВІСТИЧНА ПАРАДИГМА ЯК ЕЛЕМЕНТ
СУЧАСНОЇ ГУМАНІТАРНО-НАУКОВОЇ МЕТОДОЛОГІЇ 40

Коваль Т.В., Цьох Л.Й.

СТРУКТУРНА КЛАСИФІКАЦІЯ ТЕРМІНІВ УКРАЇНСЬКИХ
НАУКОВИХ ТЕКСТІВ В ГАЛУЗІ КОМП'ЮТЕРНОЇ
ЛІНГВІСТИКИ: ЯКІСНІ ТА КІЛЬКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ 43

Kopytina Anastasiia

SOCIO-CULTURAL FACTORS OF CONCEPTUAL
FIELD CHANGES (ON THE EXAMPLE
OF THE CONCEPTUAL FIELD SPACE) 48

Пелимська К.Д., Кульчицький І.М.

М. ЯЦКІВ ТА В. СТЕФАНІК: ГЕНЕТИЧНА СПОРІДНЕНІСТЬ
НА КВАНТИТАТИВНОМУ РІВНІ..... 51

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Бреус А.С.

АВТОРСЬКІ НОВОТВОРИ В СУЧАСНОМУ
ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОМУ ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ
ТА СПОСОБИ ВІДТВОРЕННЯ ЇХ
В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ 56

Воротнікова З.Є.

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ
ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ
АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ЛЕКСИКИ
У ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ..... 60

Жмурко К.Ю.

ПОНЯТТЯ КІНО-ТЕКСТУ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДУ.
ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ КІНО-ТЕКСТУ
ЯК ОБ'ЄКТ ПЕРЕКЛАДУ 64

Лук'янець В.В. ЛЕКСИКОГРАФ ПРОФЕСОР ДМИТРО ІВАНОВИЧ КВЕСЕЛЕВИЧ.....	68
Маєвська У.Р., Кульчицький І.М., СПОСОБИ ВІДТВОРЕННЯ РЕАЛІЙ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ ЗБІРКИ ДЖ. ЛОНДОНА «СИН ВОВКА»: КВАНТИТАТИВНИЙ АСПЕКТ	71
Назар А.Р., Кульчицький І.М. КІЛЬКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НОВЕЛ Р. ІВАНИЧУК	74
Пуцелик О.Р., Кульчицький І.М. ОРИГІНАЛ ТА ПЕРЕКЛАДИ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ ЯК ОБ'ЄКТИ КОНТРАСТИВНОГО АНАЛІЗУ (НА МАТЕРІАЛІ ЗБІРКИ ОПОВІДАНЬ ДЖ. ЛОНДОНА «ДІТИ МОРОЗУ»).....	79
Сивун В.В. ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГІЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ КОНЦЕПТУ ТЕРОРИЗМ У СУЧАСНОМУ БРИТАНСЬКОМУ ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....	83
Тріфонова М.С., Крилова Т.В. ВІДТВОРЕННЯ ЛЕКСИЧНИХ ЕКСПРЕСИВНИХ ОДИНИЦЬ ВНУТРІШНЬОГО МОВЛЕННЯ ПЕРСОНАЖУ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ С. МОЕМА «ТЕАТР».....	86
Федан В.Р., Кульчицький І.М. ДВА УКРАЇНСЬКІ ПЕРЕКЛАДИ РОМАНУ Е. ГЕМІНГВЕЯ «ФІЄСТА. І СОНЦЕ СХОДИТЬ»: ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ЛІНГВОСТАТИСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ	90
Чалик А.В., Шахновська І.І. ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ КОНЦЕПТУ «АМЕРИКАНСЬКА МРІЯ» В ПЕРЕКЛАДІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНІВ Ф.С. ФІЦДЖЕРАЛЬДА)	94

Kopytina Anastasiia

*PhD student, Assistant Lecturer,
Borys Grinchenko Kyiv University*

**SOCIO-CULTURAL FACTORS
OF CONCEPTUAL FIELD CHANGES
(ON THE EXAMPLE OF THE CONCEPTUAL FIELD SPACE)**

Language is alive and changeable as a person. Both of them change according to internal and external reasons. As Jean Aitchison mentioned: *«On the one hand, there are external sociolinguistic factors – that is, social factors outside the language system. On the other hand, there are internal psycholinguistic ones – that is, linguistic and psychological factors which reside in the structure of the language and the minds of the speakers»* [1, c. 143]. In this paper we want to define the socio-cultural (external) factors, the events that happened in 2020 and affected or transformed the subject of lexical-semantic language level – the conceptual field (CF).

First, we should explain that conceptual (lexical-semantic field) is a way of systematizing lexical-semantic level of the language into different groups around one concept or prototype. Its groups go into unpredictable and chaotic correlations: *«Any change in the lexical structure of the language affects the systemic relations. There are often cases when a word, acquiring a new meaning, affects the appearance of similar meanings in all other semantically related words. In other words, there is a semantic «infection» of words of a certain microsystem, as a result of which in systemic associations there is a parallelism of meanings, and often forms»*¹ [2, c. 210]. So, once there are changes in one CF we may trace them in other related fields.

Second, to affect the CF, the socio-cultural factors are limited in their ways: they create new objects, phenomena that need to be named and consequently fixed in some CF; they borrow words to fulfill the lacunae in the description of the situation elements: internal (interdisciplinary connections), external (from another language); they provoke personal associations not motivated by any language need.

Third, when we mention the CF changes we must take into account that the modifications may be absorbed only at the first and second periphery of the conceptual fields. The core cannot change, otherwise it's another concept.

---

¹ Translation by Kopytina A.S.

We must admit that the reasons/factors of CF changes, the next social-cultural events in 2020, also represent themselves five, closely related to the SPACE, concepts: COVID, INTERNET, WAR, POLITICS and FIRES. These cultural factors did not appear from nowhere recently and they existed before. But we evaluate them (not excluding the other possible factors) as strong socio-cultural reasons that were noticeable this year according to the media, political and personal discourse:

1) **COVID-19** : this phenomenon evaluates *the safety of place*, causes *limited places* in the hospitals, controls *social distancing* and *colours country zones* into green, yellow, orange or red. It used the way of interdisciplinary links and borrowed words from the field SPACE to talk about health and medicine issues. Lexeme *covid* entered CF SPACE as adjective to place, environment: «*In all departments of Zarichne Hospital there are «covid places»*¹ [3, o.s.].

2) **INTERNET** : due to the pandemic, this year it became the main *place of life* and all the events now have prefix *online-* (*online-lesson*, *online-concert*, *online-interview* etc.). First, the INTERNET CF is subfield of CF SPACE that combined INFORMATION data with SPACE lexemes and appeared due to the socio-cultural factor that created this new phenomenon, new environment in the end of the last century. Second, developing it uses words from the CF SPACE to fulfill the lacunae. The creation of the 5G wireless networks and products created new phenomenon named and fixed in the CF INTERNET. Additionally, it enforced the division of space into «*5G covered*» and «*non-5G covered*»: «*5G is now rolling out in selected areas. In non-5G coverage areas, you'll automatically switch to our 4GX/4G or 3G*» [4, o.s.]. Here we can see that INTERNET created new concept that also intruded the CF SPACE the first way.

3) **WARS**: this year is marked by Armenia-Azerbaijan war, Ukraine-Russia and Iran – Iraq wars that caused *geographically separated people*, *annexed area*, made *zones grey*, *uncontrolled*. Azerbaijan got new territories that belonged before to Armenia and modify inner systems of space organization in the CF SPACE: «*Azerbaijan wins some land, while Turkey and Russia carve out spheres of influence*» [5, o.s.]. It also means changes in the association of ordinary people talking about one of the territory giving it new features. CF SPACE lends units to CF WAR to describe the situation elements of this socio-cultural factor.

---

¹ Translation by Kopytina A.S.

4) Massive forest **FIRES** in Australia and Brazil were factors to change the attitude *to green zones* that were *providing the planet* with oxygen. Moreover, they forced different animals to change *the environment of existence* that may change *geographical localization of animal species* in general. This socio-cultural factor is changing the space and its conceptual field : «*Already, millions of **acres have burned**, creating dangerous levels of air pollution, **displacing** nearly 90,000 people and killing a billion animals*» [6, o.s.].

5) **POLITICS**: the final fulfillment of BREXit caused the semantic shift in the meaning of the EU and UK concepts. New concept of BREXit entered CF POLITICS by the creation of a new phenomenon. The factor also will be reflected in the connected CF SPACE: «*The 2016 referendum called by May's predecessor David Cameron had delivered a narrow majority in favour of **leaving the EU**, and Brexit had become both a word and a plan*» [7, o.s.].

As a result, we want to define the Coronavirus pandemic, the 5G network creation, the Armenia-Azerbaijan war, Brazil and Australian forest fires and BREXIT as main socio-cultural factors of conceptual fields modifications in 2020. INTERNET, WAR, COVID, POLITICS, FIRES and SPACE are five interrelated conceptual fields that represent these historical events and undergone lexical-semantic changes. In case with 5G and BREXIT factors we fixed the creation of new concepts to enlarge conceptual fields INTERNET and POLITICS consequently. As it was said at the beginning, the changes in one system, in one CF, cause the changes in the other fields. The named social events created associative, semantics and lexical changes in the concepts INTERNET, WAR, COVID, POLITICS, FIRES. All the five conceptual fields including SPACE take units to fulfill lacunae and simultaneously lend their lexemes with / without meanings.. This is the unstoppable process of exchanging between conceptual fields. In the following researches we plan to study the ways of interaction of conceptual field SPACE with COVID-19 / CORONAVIRUS / PANDEMIC concepts based on the language corpus data.

References:

1. Aitchison J. Jean Aitchison, Language Change: Progress or Decay? 3rd ed. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 324 p.

2. Kochergan M.P. *Zagalne movoznavstvo [General linguistics]* : Pidruch. dlya stud. filol. spec. VNZ. – 2.vid., vipr. i dop. – K.: Vidavnychij centr «Akademiya», 2006. – 463 s. (in Ukrainian)

3. Australia's largest 5G network. – 2020. – Retrieved 01.12.2020 from: <https://www.telstra.com.au/5g>

4. У всіх відділеннях Заріченської лікарні є вільні «ковідні» місця. – 2020. – Retrieved 01.12.2020 from: <https://medicine.rayon.in.ua/news/317306-u-vsikh-viddilenniah-zarichnenskoyi-likarni-e-vilni-kovidni-mistcia>

5. A peace deal ends a bloody war over Nagorno-Karabakh. – 2020. – Retrieved 02.12.2020 from: <https://www.economist.com/europe/2020/11/14/a-peace-deal-ends-a-bloody-war-over-nagorno-karabakh>

6. Munroe T., Taylor R. Things to Know About Australia's Wildfires and Their Impacts on Forests. – 2020. – Retrieved 02.12.2020 from: <https://www.wri.org/blog/2020/01/4-things-know-about-australia-s-wildfires-and-their-impacts-forests>

7. Werber C. How Brexit is changing the English language. – 2019. – Retrieved 01.12.2020 from: <https://qz.com/1737484/brexit-is-changing-the-english-language/>

Пелимська К.Д.

магістрантка;

Кульчицький І.М.

доцент,

Національний університет «Львівська політехніка»

М. ЯЦКІВ ТА В. СТЕФАНИК: ГЕНЕТИЧНА СПОРІДНЕНІСТЬ НА КВАНТИТАТИВНОМУ РІВНІ

Творчість талановитого західноукраїнського письменника Михайла Яцкова – видатного майстра короткої психологічної новели – залишила помітний слід в українській літературі. Не зважаючи на те, що творчість М. Яцкова стала об'єктом студій низки дослідників [1; 2; 4], її вивчення не втрачає актуальності і вимагає залучення новітніх теоретико-методологічних стратегій (корпусної лінгвістики, концептуальної лінгвістики, інтертекстуальності, лінгвостатистики та ін.). Не досліджувались і традиції В. Стефаніка-новеліста у творчості М. Яцкова, які очевидно прослідковуються і на якісному, і на кількісному рівні.

Метою нашого дослідження стало встановлення статистичних характеристик ідіостилю М. Яцкова та порівняння їх з аналогічними, обчисленими за корпусом новел В. Стефаніка.